

Úloha 1: Kvantové matematické kyvadlo

Termín odevzdání: 25. březen

Matematické kyvadlo je rotor umístěný v poli konstantní síly. V kvantové mechanice jej popíšeme na prostoru kvadraticky integrovatelných funkcí $\psi(\varphi)$ na intervalu $\varphi \in (0, 2\pi)$, přičemž hamiltonián je daný součtem kinetické a potenciální energie

$$\hat{H} = \hat{T} + \hat{V} = \frac{\hbar^2}{2I} \left[-\frac{d^2}{d\varphi^2} + \lambda \cos \varphi \right].$$

Konstanta $I > 0$ je moment setrvačnosti kyvadla a bezrozměrná konstanta $\lambda > 0$ určuje velikost působící síly.

1. Najděte stacionární stavy volného rotoru $\hat{H}_0 = \hat{T}$ a jejich energie. (2 body)
2. Uvažujte potenciál $\hat{V}$ jako poruchu pro malou hodnotu λ a najděte korekce energie prvních dvou hladin do druhého řádu. Když roztřídíte stacionární stavy $\hat{H}_0$ na sudé a liché funkce, můžete používat nedegenerovanou poruchovou teorii, zvláště v prostoru sudých funkcí a v prostoru lichých funkcí. (3 body)
3. Spočtěte nejnižší tři energie pomocí variačního principu s variačním prostorem daným lineárním obalem prvních tří stavů (s nejnižší energií) neporušeného $\hat{H}_0$. (4body)
4. Porovnejte výsledky obou přístupů pro $\lambda^2 = 0.21$. (1bod)

Pozn: Kvantové matematické kyvadlo by mohlo být realizováno jako molekula s nenulovým dipólovým momentem v elektrickém poli s fixovanou osou rotace.